

W. BIEGAŃSKIEGO · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKЦИИ ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Częstochowski

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 3 mk. 00 fen., kwartalnie 9 mk. 00 fen. za odrobinę do domu dopłaca się 28 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 10 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz petliwój jednosłowny na I kol. 1 mk. 50 fenigów, na II i III kol. 65 fenigów, na IV kol. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wiersz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10 — 2 po poł. Reklamsów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji: CZĘSTOCHOWA, ulica Pańsz Maryi Nr. 33. — Telefon Nr. 5

JAN HENRYK DĄBROWSKI.

W dniu dzisiejszym obchodzimy stułtętnią rocznicę śmierci najpopularniejszego bohatera dziejów porzobiorowycb naszego państwa, naszej tragedji narodowej. Jeżeli mówimy, że Generał Dąbrowski jest najpopularniejszym z wodzów tej epoki, to dla tego, że dziecko polskie „zrodzone w niewoli, okute w powiciu” na piosnce o Dąbrowskim zacytowało uczyć się historii ojczyzny, na pieśni ułożonej na cześć bohaterskich legionów o ich poświęceniu i umiłowaniu ojczyzny, uczyło się kochać, cenić i pracować dla tej, która „nie zginęła”. Generał Dąbrowski był to prawdziwy żołnierz, wytrwały „obronca Ojczyzny”, był to mąż ofiarnego patriotyzmu, syn żołnierza a wnuk tego, który przelewał krew pod Wiedniem w „obronie” chrześcijaństwa.

Generał Dąbrowski urodził się we wsi Pierzchowcu pod Krakowem dnia 29 sierpnia 1755 roku. Od dzieciństwa wzrastał przyszyły wódz w duchu cudzoziemskim, gdyż matka Dąbrowskiego pochodziła z rodziny niemieckiej, a ojciec będąc w służbie króla Saskiego mniej dbał o narodowe wychowanie syna.

W piętnastym roku życia wstąpił Henryk Dąbrowski do wojska saskiego w stopniu podchorążego i tam usilnie pracował na d s w e m wykształceniem. W roku 1778 walczył po raz pierwszy jako porucznik w wojnie prusko-austriackiej; w roku 1780 ożenił się z Henryką Rackel. Po ślubie Dąbrowski, będąc wciąż w służbie elektora Saskiego, cały czas aż do powołania go do Ojczyzny, przebywa w Dreźnie i tam korzystając z każdej wolnej od zajęć wojskowych chwili, pracuje nad sobą i dopełnia ogólnego wykształcenia i pogłębienia wiedzy wojskowej.

Dąbrowski, jakkolwiek służył w cudzoziemskim wojsku, czuł się jednak polakiem i tęsknił za krajem, pracował więc i uczył się dlatego, aby poświęcić swą wiedzę umiłowanej Ojczyźnie. Na wezwanie więc Sejmu wielkiego, aby oficerowie polacy będący w obcej służbie wstępowali do wojsk narodowych, Dąbrowski bez wahania przeszedł w randze podbrygadiera do 1-ej Wielkopolskiej brygady kawalerji narodowej. Przybył do kraju w roku 1792 kiedy rozpoczęto w obronie Konstytucji 3 Maja wojnę z Rosją. Dąbrowski przez cały ten czas aż do insurekcji przeżywał z uczuciem bolesnego zawodu upokorzoną podległość i chcąc uratować resztki wojsk wchodził w porozumienie z ówczesnymi hersztami Targowicy, czem ścierał na siebie niesłuszne posądzenie partji rewolucyjnej. Podczas insurekcji bierze czynny udział i dzielnie broni Warszawę, za co Kościuszko nagradza go rangą generała-majora.

Po upadku powstania Dąbrowski nie poddał się ogólnej beznadziej rozpacz, ale powziął zamiar udać się do zrewoltowanej wówczas Francji i tam utworzył

legiony z polaków emigrantów, któreby przy pierwszej nadarzonej sposobności przedarły się do kraju i w połączeniu z powstańcami wypędziły wroga. Wówczas to po porozumieniu się z Bonapartym wydał następującą odezwę do rodaków.

„Wierny Ojczyźnie mojej do ostatniego momentu — pisał generał, — walczyłem za jej wolność pod nieśmiertelnym Kościuszką. Upadła ona pod przemocą i nie zostaje nam jak poświęcając wspomnienie, żeśmy krwią przelewali oza” ziemię przodków naszych, żeśmy widzieli nasze chorągwie zwycięskie pod Dubienką, Racławicami, Warszawą i Wilnem. Polacy, nadzieja powstaje, Francja zwycięża. Ona się bije za sprawę narodów. Starajmy się osłabić jej nieprzyjaciół. Francja pozwala nam schronienia. Czekać lepszych losów dla kraju naszego, idźmy pod jej chorągwie. Te są oznaka honoru i zwycięstwa. Legiony polskie formują się we Włoszech, na tej ziemi, niegdys świątyni wolności. Już oficerowie i żołnierze, towarzysze trudów waszych i męstwa są z mną, już się bataljony formują. Przybywajcie, koledzy, rzucajcie broń, którą was nosić przymuszono. Bijmy się za sprawę wspólną wszystkich narodów, za wolność, pod walecznym Bonaparte, zwycięzca Włoch. Tryumfy Rzplitej Francuskiej są jedyną naszą nadzieją. Za jej pomocą i jej sprzymierzeńców, może zobaczymy jeszcze domy nasze, któreśmy z rozrzewnieniem porzucili”.

W dwa tygodnie po tem miał pod bronią 1000 ludzi, a po pewnym czasie liczba legionów doszła do 15000 ludzi.

Co się stało z legionami, jak krew przelewały i dla kogo, ile ich padło na obczyźnie i za co, historia już osądziła i w to tylko wierzyć musimy, że dzieło Dąbrowskiego niebyło bezpłodne, gdyż Legionom zawdzięczamy utworzenie Księstwa Warszawskiego.

Uczestniczył we wszystkich wojnach i bitwach nawet pomimo t r o z g r o m u sztabarów napoleońskich nie opuścił Cesarza aż do jego abdykacji. Wówczas Dąbrowski z całym poświęceniem starał się ulżyć doli żołnierzy polskich i przy usilnych staraniach wyjednał im u Aleksandra I powrót do Ojczyzny.

Dąbrowski odznaczał się niezrównanym hartem duszy i największą niezłomnością charakteru więc mimo tylu zawołów i niepowodzeń nie wątpił w możliwość odbudowania ojczyzny i choć już sterany wiekiem i trudami życia wojennego „zachęcał młodszych do utrzymania ducha narodowego, do opierania się pokusom łask, zaturawających czystość uczuć, a stale wierzył w odrodzenie Ojczyzny, wszczeplając tę wiarę w każdego”.

Zmarł w dniu 6 czerwca 1818 r. w Winnogórze w Poznańskiem, (gdzie po powrocie do kraju stale zamieszkiwał i tam został pochowany.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urzędowo). Wielka kwatery główna donosi dnia 4 czerwca wieczerem:

Zwycięskie walki na południowym brzegu Aisne, na zachód od Soissons.

Pierwszy generał-kwaternistrz Ludendorff.

Komunikat austriacki.

WIEN. (Urzędowo). Wielka Kwatera Główna donosi 4 czerwca:

Na całym froncie południowo-zachodnim regularna i ożywiona działalność artyleryjska.

Szef sztabu generalnego.

Bitwa pod Soissons.

Sygnalizowane już w sobotę zwycięskie walki miejscowe pod Soissons rozwinęły się w wielki bój, w którym wróg wytestował wszystkie siły rozporządzalne, aby Soissons odebrać. Znajdujące się tam dawne stanowiska, dawały mu doskonały punkt oparcia. Wszystkiego próbował, aby cel osiągnąć. Tak pod Buconay uderzyła jego konnica na towarzyszące naszej piechocie baterje. Powiodło jej się dotrzeć do dział, ale ją tutaj celnym ogniem maszynowym wystrzelano.

Po południu wzięta została do walki wielka eskadra tanków, jadąca w linii Missy—Chaudan po obu stronach drogi Paryż—Soissons. Na zachód od Vauxbain rozbito pięć tanków. Nadzwyczaj liczne eskadry lotnicze uderzyły na naszą piechotę i artylerję, gdy równocześnie na Soissons rzucały bomby. Użyto najlepszych wojsk francuskich, także i korpusu żelaznego z dywizją marokańską na południowym zachodzie od Soissons. Miał on ciężkie straty. Już zgłoszone 2400 jeńców. W noc z 31 maja na 1 czerwca ustawał pod Soissons ogień. Potężne pożary szaleją w mieście. Dwa główne ich środowiska są na północ od katedry i w dzielnicy wschodniej nad Aisne.

Pożar Stambułu.

KONSTANTYNOPOL, 3 | 6. Podług uzupełniających wiadomości dzienników, wielki pożar Stambułu zniszczył całą wschodnią część dzielnicy Sultan Selim. Budynki po obu stronach meczetu Fatiha zniszczone. Sam zaś meczet oraz przyległe budynki pozostały nieuszkodzone. Większość spalonych domów drewnianych nie była asekurowana.

Walki między Rumunją a Ukrainą.

STOKHOLM, 2 | 6. Agencja petersburska donosi:

25 maja odbyła się formalna bitwa pomiędzy wojskami rumuńskimi a ukraińskimi z powodu chęci przekroczenia Dniepru przez rumunów. Wojska rumuńskie pobili ukraińców i rzekę przeszły.

Ludność miejscowa, uzbrojona w karabiny maszynowe, napadła rumunów i zadawszy im klęskę przy po-

mocy kawalerji ukraińskiej, zmusiła do powrotnej przeprawy przez Dniepr.

Wojska ukraińskie wzmocniły posterunki nad Dnieprem.

Dżuma w Anglii.

ROTTERDAM 4 | 6 Holenderskie pismo „Nieuve Courant” dowiaduje się z Londynu, iż na jednym z okrętów pod Gravesent stwierdzono dwa wypadki Dżumy. Okrętu nie wpuszczono do portu. Prawdopodobnie szczyry były rozsądnymi zarazy.

Główna kwatery.

BERLIN, 3 | 6. Główna kwatery francuska, znajdująca się dotąd w Chateaux-Thierry została stąd usunięta.

Nowy prezes Akademji Umiejętności.

KRAKÓW. Cesarz zatwierdził wybrany radcy dworu prof. d-ra Kazimierza Morawskiego na prezesa Akademji Umiejętności

Towarzystwo niemiecko-polskie.

BERLIN, 1 | 6 „National Zeitung” pisze: Niemiecko-polskie Towarzystwo urządza przyjęcie popołudniowe w dniu 4 czerwca w hotelu „Esplanade”. To przedsięwzięcie budzi wielkie zainteresowanie nie tylko w sferach artystycznych, wskutek wielkiej wziętości biorących udział artystów, pomiędzy którymi jest wielu znanych Polaków i Polek, ale nie pozostanie bez znaczenia i w kręgach politycznych, wskutek spodziewanej obecności wielu kierujących osobistości polskich z Warszawy.

Ratyfikacja układu gospodarczego.

BERN, 3 | 6. Rada Związkowa ratyfikowała w sobotę układ gospodarczy z Niemcami.

Reformy w armji holenderskiej.

AMSTERDAM 4 | 6. Amsterdamski „Handensblatt” donosi, że w rządowych kręgach holenderskich czynią się ważne starania co do zreorganizowania armji krajowej. Z powodu tego groził pewien zatarg między gabinetem a parlamentem, ale został ostatnio usunięty.

Jak wzięto Chemin des Dames.

W nocy na 27 maja dywizja stała w miejscu, wyznaczonym na wschód od Pargny za Aillette. Do godz. 4 minut 30 rano miała po belkach strumyk przekroczyć i tu w małym miejscu przysposabić się do szturm. Teren ku wrogowi nie był kryty. Trzeba go było przekroczyć w nocy. Tutaj był nieprzyjacielski ogień przeszkadzający. Mimo to pionierzy robot nie zaniechali.

Trzykrotnie mosty burzono, mimo to przeprawa się powiodła. O godz. 8 min. 20 dywizja była na swym miejscu. O godz. 4 i pół rano wzięto pierwsze linje. Baterje szły tuż za masą piechoty. Prawe skrzydło nie mogło się posunąć naprzód.

Wówczas uderzyły rezerwy. Wieś Pargny zdobyto oraz stronec stoki na wschód od sławnego fortu Malmaison a fort sam oskrzydłono. Następujące wojska zdobyły fort po walce zbiiska mimo dzielnej obrony. Tym sposobem zdobyto część wzgórze Chemin des Dames.

Oddziały od nowa uporządkowane i pułk zapasowy cofnięto, jego dowódcy rękę strzaskano. Mimo to osobicie doniósł generałowi e złożeńiu dowództwa w inne ręce.

Porucznik Vogt zdobył ze swą kompanją strzelającą baterję. Dział wzięto nieuszkodzone. Obsługę pojmiano w niewolę. O godz. 7 min. 30

prawo skrzydło przekroczyło wzgórze, poczem jednolicie rozpoczęto szturm i wzięto farmę Hamert i Jouy. Przy drodze Jouy—Baurains zdobyto z amunicją ciężką wmurowaną baterję.

W dniu tym wzięto wiele dział i jeńców. Na południe od Jouy tabor tanków rozbito. Nasze straty bardzo małe.

Pobudka.

I.

Z lochów Sybiru zlatują
Ponure skazaneń duchy,
Krew niepomszczoną wskazują,
Rdzawymi trzęsą łańcuchy.

„Za więzy—życia wyschły źródł,
Za krew, za rany, za klęski—
Polsko! zastępy swoje zbroj!
Na bój! ostatni, zwycięski!”

II.

Pomruk przecheździ przez siola,
Gniew przelatuje przez miasta—
Wysokie szubienice czola,
Leż Pomsta nad nie wyrasta.

„Za więzy—życia wyschły źródł,
Za krew, za rany, za klęski—
Polsko! zastępy swoje zbroj!
Na bój! ostatni, zwycięski!”

III.

Oto już pułki zjawione,
Za wolność polezdy ochotne—
Hasło przez Strzelców rzucone
Oddaje echo stokrotnię:

„Za wolność—życia święty źródł,
Niech staje wszelki duch męski—
Polsko! zastępy swoje zbroj!
Na bój! ostatni, zwycięski!”

Wl. Orkan.

Uwięzienie Wł. Grabskiego.

„Deutsche Warschauer Zeitung” zamieściła komunikat następujący:

„Znany przywódca demokracji narodowej Władysław Grabski powrócił z początkiem kwietnia 1918 roku z Rosji do Warszawy jako zwyciężny uchodźca, to znaczy—bez specjalnego pozwolenia od general-gubernatorstwa. O takie pozwolenie wcale się nie starał, widocznie w przekonaniu, że go nie otrzyma. Jakkolwiek jego obecność tutaj była zgoda niepożądaną ze względu na jego polityczną przeszłość, to jednak tolerowano ją w przypuszczeniu, że ciętkie doświadczenia, które go dotknęły w Rosji, doprowadzą go do uznania uporządkowanych stosunków w Polsce, a tem samem powstrzymają go od przeciwniemieckiej agitacji.

To przekonanie jednak okazało się błędne. Grabski objął natychmiast kierownictwo tutejszej partji narodowo-demokratycznej i stał się miarodajną osobistością dla Koła Międzypartyjnego. Między innymi uczestniczył on w zgromadzeniu wszystkich przywódców Nar. Demokracji w Warszawie w końcu kwietnia. Oddziaływał w tym kierunku, że nie jest wyłączone możliwość uczestnictwa Rosji w wojnie, a nadto, że koalicja znajduje się na froncie zachodnim w sytuacji pomyślnej i że z tego względu jest wskazany w polityce wewnętrznej pasywizm, to jest uchylenie się od współdziałania z państwami centralnymi. Co się tyczy stosunków wewnętrznych, to Demokracja Narodowa dążyć powinna e ile możności do opanowania swoimi ludźmi wszystkich stanowisk a zwłaszcza tych, które są związane z akcją reemigracyjną.

Na knowania Grabskiego zwrócono uwagę nawet ze Szwajcarii, przyodem zaznaczone, że on tylko pozornie uznaje Radę Regencyjną, natomiast potajemnie intryguje przeciw-

ko niej, oraz przeciwko okupacji niemieckiej.

„W tych warunkach—kończy „D. Warsz. Ztg.”—nie można było długo tolerować działalności Grabskiego; należało go unieszkodliwić przez internowanie”.

Co słychać nowego?

Zjednoczenie rosyjskich anarchistów.

Według doniesień pism francuskich, wszystkie organizacje rosyjskich anarchistów złączyły się w jeden ogólny związek z siedzibą w Moskwie.

W tej chwili się w Moskwie około 60,000 anarchistów.

Ponieważ rząd zakazał im wydawania pisma p. t. „Anarchja”, postanowili wydawać nowy centralny organ swego zjednoczenia.

Anarchiści rosyjscy ogłosili nieprzejednaną walkę bolszewikom.

Wyodrębnienie Indji.

W Londynie wywołanie niemałe zaniepokojenie wiadomości, że w Indjach rozpowszechnia się coraz bardziej ruch zmierzający do wyodrębnienia Indji od Anglii.

Ta ostatnia ma zostać w przyszłości usunięta od zwierzchnictwa w Indjach, które otrzymałyby sam rząd wedle wzorów europejskich. Dla Anglii byłoby to poważne zagrożenie jej dążeń imperjalistycznych na wscho dzie.

Anglicy o bitwie.

Podług „Hamburger Fremdenblatt” korespondent specjalny biura Reutera donosi z armji francuskiej pod datą 30 maja: Wczoraj wieczór wróg, rozwiniawszy skrzydła swoich wojsk, był w stanie podsunąć swoje prawe skrzydło aż tuż pod Soissons, podczas gdy lewe skrzydło jego półkołem otacza Reims.

Oba miasta powyższe ucierpiały bardzo od ognia artylerji niemieckiej. Wczoraj wieczór sytuacja angielskich i francuskich wojsk, walczących na najskaźniejszem prawem skrzydle frontu bojowego, była groźna. Znajdowały się one pod ogniem krzyżowym z trzech stron, mianowicie ze strony dawnej linii niemieckiej, ze strony Courcy—Reims oraz ze strony nowych linii, które Niemcy osiągnęli podczas swego pochodu.

Francja zwala winę na Anglię.

Do duńskiej „Nationaltidende” piszą, że w wojskowych kręgach francuskich zwalają winę na Anglię. Tej ostatniej zarzucają ze strony francuskiej, iż rezerwy angielskie nie nadeszły na czas i tem spowodowały znaczne osłabienie pozycji francuskich.

KRONIKA.

Procesja.

Dzisiaj, we czwartek, w oktawę Bożego Ciała, w kościele św. Barbary nieszpory rozpoczną się o godzinie 6 po poł., poczem wyruszy procesja do ołtarzy.

W procesji wezmą udział procesje z parafji św. Zygmunta, z Jasnej Góry, oraz wszystkie bractwa i cechy.

Miesięczne zebranie Tow. Ogrodniczego.

W niedziele dnia 9-go czerwca o godz. 8 po południu w lokalu Stow. Rzemieślniczo-Przemysł. ul. Panny Marji nr. 9, odbędzie się miesięczne zebranie Czestoch. Tow. Ogrodniczego.

Zebranie organizacyjne.

W środę, dnia 12 b. m. o godz. 8 i pół wieczorem w lokalu Stow. h.n.

dłowców przy ul. P. Marji 20, odbędzie się organizacyjne zebranie nowopowstałego Stowarzyszenia lokatorów.

Zmiany w duchowieństwie.

Proboszcz z Rudlic, ks. kan. Roman Kossowski przeniesiony został na probostwo do Kłomnic, z pozostawieniem na urządzie sekretarza Konystora jeneralnego. Wikariusz z Dietrzkowic, ks. Stanisław Grzywak mianowany został proboszczem w parafii Żóraw.

Nominacja.

Na miejsce pozastużbowego radcy miejskiego p. Hofbauera, mianowany został przez szefa Administracji zarządcą przysowym elektrowni „Siła i Światło” w Częstochowie adw. przys. Schmidt.

Ze stowarzyszeń.

W drugiej połowie czerwca odbędzie się Zjazd delegatów Związku Stowarzyszeń sportowców.

Zaślubiny.

W sobotę 1 czerwca r. b. w kościele ewangelickim pastor Wojak pobogostawił związek małżeński inżyniera Aleksandra Polewki z panną Lili Diechmanówną, córką znanego i cenionego dyrektora huty Raków i prezesa Centralnego Komitetu tywnościowego na powiat częstochowski.

Na zjazd do Warszawy.

Na ogólnym zjeździe delegatów stowarzyszeń ze Stow. „Jedność” wyjdzie 4 członków Zarządu a mianowicie pp. Warmuza, Paługa, Mężniczki i Naziembło.

Ze szpitala.

P. Wacław Tabaczyński rachmistrz szpitala N. Marji Panny z dniem wczorajszym ustąpił z zajmowanego stanowiska.

Żetony na rzecz Kwesty Ogólno-Krajowej.

W niedługim czasie będzie można nabywać żetony po 2 mk. za sztukę, artystycznie wykonane, a które będą zwalniać w dni kwesty Ogólno-Krajowej od ulicznej caroty. Mamy nadzieję, że częstochowianie jak i lat poprzednich będą je chętnie kupować i poprą dobry cel.

Wyjazd.

Lekarz dentysta i student medycyny Uniwersytetu Warszawskiego p. Stefan Barylski przenosi w lipcu r. b. gabinet do Warszawy na ulicę Marszałkowską, ażeby dokończył studia medyczne dla uzyskania tytułu Doktora Dentysty i Doktora Chirurgii.

Egzamina maturalne.

W dniu 10 b. m. zaczną się w gimnazjum G. Kościńskiego egzamina maturalne (pisemne).

Ryz dla „Jedności”.

Zarząd Rady Opiekuńczej nadesłał Stow. „Jedność” kilka worków ryżu, który będzie tak jak i dawniej sprzedawany.

Nowy gospodarz.

Gospodarzem domu Stow. „Jedność” na Ostatnim Groszu upoważnionym do załatwienia bieżących spraw administracyjnych został p. St. Szewczyk.

Wypisy kwestarek.

Panie, które chcą wziąć udział w sprzedaży znaczka na rzecz kwesty p. h. „Ratujcie dzieci” proszone są o zapisywanie się, na razie od godz. 8 po poł. w lokalu Stow. Kupców Polskich, ul. Kościuszki, 16, II piętro.

Ułatwienie powrotu uchodźcom z Rosji.

Wydział Opieki nad uchodźcami zawiadamia nas, że Ministerjum Spraw Wewnętrznych pobiera opłatę w wysokości 8-oh marek od każdego podania, składanego w celu ułatwienia

Kto

pragnie się uczyć lub uzupełnić swą wiedzę, a mieszka na prowincji, ten niech napisze do Kancelarii Kur. o. i. Gracjana Pyrka, (Warszawa, Świętokrzyska 17), a wysłane mu będą bezinteresownie odpowiednie wskazówki i rady, jakie najlepiej przyjąć należy przy odpowiednim doborze nauk i racjonalnym sposobie studjowania ich. 0158—

Taka cen w gabinecie Lekarza Dentysty Stefana Barylskiego

ul. Panny Marji 44 49.

Wszelka porada bezpłatnie	
Wyjęcie zęba	2 m.
„ bez bólu	4 m.
Plomba cementowa lub miedziana z leczeniem	6 m.
Plomba srebrna lub porcelanowa z leczeniem	8 m.
Ząb sztuczny z kauczuku	12 m.
Korona	35 m.

440—

powrotu uchodźcom z Rosji. Osoby, które złożyły powyższe formularze, a nie opłaciły omawianej należności proszone są o śpieszne uregulowanie jej w biurze Rady Opiekuńczej powiatu Częstochowskiego, ulica Szkolna Nr. 3.

„Cudze chwalicie — swego nie znacie”.

Od jednej z czytelniczek otrzymałmśmy kilka słów pod adresem bawiącego obecnie w naszym mieście zespołu teatralnego, sądzimy więc że będzie nie bez wspólnych korzyści zapoznać się ze słuszną uwagą:

„Wczorajsze przedstawienie zbudziło dość duże zainteresowanie, sądząc po wypełnionej sali, lecz przykro, że wybór sztuk tego zespołu padł bez wyjątku na obcych autorów! Talent prawdziwy nie tylko w obcych kreacjach się uwydatnia, ten zawsze będzie przodował. Dziwię się przeto bardzo, że jest to tak lekceważone; niechaj publiczność upomni się o to. Panowie zaś artyści będą zmuszeni zastosować się do tego. Dawniej ostrą cenzura niepozwałała na wystawianie wszystkich naszych arcydzieł sztuk teatralnych, tego zaś obecnie powiedzieć nie można. Czyja więc wina?”.

Jedna z tych, które były na poniedziałkowym przedstawieniu „Jastrzębia” Croisetta.

Ze szpitala N. M. Panny.

W dniu wczorajszym na kuracji w szpitalu N. Marji Panny przebywało na kuracji: 29 mężczyzn, 24 kobiety i 27 dzieci; razem 80 osób.

Wieczer „Jedności”.

Staraniem Stow. „Jedność” w niedzielę 9 bm. odbędzie się w sali Straży ogniowej wieczer wokalnno-muzyczny, z którego pewna część dochodu będzie przeznaczoną na Kwestę p. h. „Ratujcie dzieci”.

Z teatru

Drugi występ znanego artysty scen warszawskich p. Kazimierza Junoszy-Stepowskiego ponownie wypełnił salę po brzegi.

Komedja p. t. „Eskapada” nie zawiera w sobie wiele scen komicznych, lecz pod względem literackim jest sztuką sceniczną w lepszym stylu.

Główną rolę Jakóba Seignett'a świetnie odtworzył p. Junosza-Stepowski, wiernie uplastyczniając typ czterdziestoletniego amatora, zrzęcznie grającego na uczuciach, to samo można powiedzieć o partnerce jego p. Wandzie Jakubowskiej (Gilberta Sarin), która rolę swą pojęła zgodnie z treścią sztuki, z uwzględnieniem właściwej charakterystyki uczuć kobiety w danej roli. Do ważniejszych też kreacji należała rola margrabiny de Guitres, którą p. Janina Kraśnicka odegrała z wdziękiem i naturalnością, stwarzając typ zrzęcznej pośredniczki pomiędzy

dwojga narzeczonymi. P. Wojciechowski (Paweł Clousiers), znalazłszy się w roli odpowiedniej dla siebie, był tym razem bardziej zajmującym. Występ p. Cieszkowskiej (Basanżery) był udatnym, a zwłaszcza p. Orszy, która w stosunkowo małej roli zdołała uwydatnić zalety dobrej gry.

Pp. Zygmunt Rzęcki (kapitan Freusch), Stanisław Radwan (Benjamin Colrat), oraz Stefan Golczowski (służący) odpowiednio dostrajali się do całości. b—mol.

ROŻNE.

Nowy generalissimus angielski?

W holenderskich sferach militarnych utrzymują, iż nie jest wykluczone ustąpienie dotychczasowego generalissimusa angielskiej armii Haigha. Następcą jego zostałby prawdopodobnie generał Wilson.

Ceny dzienników w Rosji.

W Nr. 94 „Dziennika Kijewskiego” z dn. 19 maja r. b. obok tytułu znajdujemy: „Czasowe warunki prenumeraty”, głoszące: „od 1 czerwca miesięcznie rb. 6”. Za zmianę adresu 70 kop.

Ceny ogłoszeń: za wiersz petito- wy lub jego miejsce przed tekstem 2 rb., za tekstem 1 rb. Nekrologi: po 2 rb. od wiersza petitowego za każdy raz. W rubryce „Nadesłane” wiersz petitowy lub jego miejsce rb. 4 kop. 50. Poszukiwanie pracy: 10 kop. od wyrazu. Numer pojedynczy 25 kop. Należy dodać, że numer niedzielny (a więc duży) jest jednostronnicowy, formatu dawnego „Słowa”.

Frank za rubla.

Od miesiąca omawia prasa rosyjska skwapliwie projekt dewaluacji rubla. Jak donosi „Dień” komisja komitetu wykonawczego do spraw finansowych obradowała według sprawozdania komisarza Gukowskiego nad kwestję wprowadzenia nowego systemu monetarnego w związku z bliską dewaluacją i postanowiła wprowadzić franka jako jednostkę monetarną. Nominalna wartość rubla obniżona została do wartości franka. Jednocześnie wprowadzony ma być system dziesiętny. Wziasadzie nastąpiło porozumienie zupełne w sprawie tych reform, których urzeczywistnienie spodziewane jest w najbliższym czasie.

Zbliża i zdaleka.

Pożar Brzeżan.

Dnia 16 maja wielki pożar strawił część Brzeżan pod Lwowem. Pożar wybuchł jednocześnie w paru miejscowościach. Ofiarą padło 100 zabudowań, w tem 70 mieszkalnych. 150 rodzin pozostało bez dachu. Spłonęło przedmieście Gashy, ulica Zbożowa i Kościuszki, a więc część miasta zamieszkałą przez ludność żydowską.

Wielkie pożary.

W Kełbieli pow. Mińsko-mazowieckim wynikł pożar, który ogarnął odrazu prawie całe miasteczko. Z trudnością udało się uratować 80 domów. Po upływie jednak 48 godzin wynikł drugi pożar, który strawił wszystkie pozostałe domy. Straty są tem większe, że w tych domach porzely poprzadni umieścili wszystkie swe ruchomości, które teraz się spalily. Straty obliczają na 15 miljonów marek. Spaliło się też dwoje dzieci, a kobieta uległa niebezpiecznemu poparzeniu. Między innymi zgorzała deszczownia bóżnica, licząca 500 lat istnienia.

(W Słoniemie wynikł straszny po-

zar, który ogarnął trzy ozwarte miasta razem ze cmentarzami. Spaliło się 2600 domów. Spalił się też cmentarz. Pozostała tylko jedna dzielnica. Około 6,000 ludzi pozostało bez dachu nad głową. Spaliło się 8 osób, mnóstwo jest poparzonych.

Plantacje ryżu.

Tytułem próby niektórzy ogrodnicy w Polsce zaprowadzili plantacje ryżu.

Znikanie dziewcząt.

„Moment“ donosi, że w wielu miastach prowincjonalnych znikają bez śladu młode dziewczęta. Podejrzewają istnienie bandy zorganizowanej, która wywozi dziewczęta.

Z Warszawy.

Pałac Mostowskich.

Ministerstwo relnictwa i dóbr koronnych przekazało Magistratowi gmach b. pałacu Mostowskich przy ul. Przejazd na potrzeby szpitalnictwa. Gmach ten stoi prawie pustkami, tylko kilkanaście lokali zajęte jest na „Pogotowie Mieszkańców“ i na mieszkania dla niemieckich urzędników. Dla tych ostatnich Magistrat

będzie musiał wynająć osobne mieszkania. Gmach jest mocno zrujnowany i wymaga remontu, wobec czego utworzona została komisja techniczna dla określenia wydatków na doprowadzenie gmachu do tymczasowego porządku.

Najświeższy

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urzędowo). Wielka Kwatera Główna donosi d. 5. czerwca:

Zachodni teren walk.

Grupa wojsk następcy tronu baw. ks. Ruprechta.

Pełne skutku ataki we Flandrii przyniosły jeńców.

Na całym froncie utrzymała się ożywiona działalność wywiadowcza. Walka artylerii ożywiła się przejściowo.

Grupa wojsk niemieckiego następcy tronu.

W rozszerzeniu naszych rezultatów na brzegu południowym Aisny wyparliśmy nieprzyjaciela na Ambloy-Antry i wzięliśmy jego pozycje na północ od Bommeris.

Miejscowa działalność bojowa po obydwu brzegach rzeki Ourcq. Zresztą jest położenie niezmiennione.

Porucznik Loewenhardt osiągnął swe 26 zwycięstwo w powietrzu.

Pierwszy generał-kwatermistrz Ludendorff.

Tabela nieurzędowa

wygranych III Loterii Klasowej Rady Głównej Opiekuńczej.

W 2 m dniu ciągnięcia V klasy główne wygrane padły na numery następujące:

- Mk. 10,000 na Nr. 39674.
- Mk. 4,000 na Nr. 1638.
- Mk. 700 na N N 28908 26647 32115.
- Mk. 500 na N N 8658 10985 29581 30054 37184 45710
- Mk. 350 na Nr. Nr. 5863 9891 15799 20005 22051 22587 24191 25691 26060 32018 83049 88525 35268 85949 36025 36889 37414 88968 40072 40078 40836 41505 42004 48401 49860.

Teatr „ODEON“ ul. Panny Marji № 27.

TYLKO 3 DNIE

Tajemnica Sfinksa albo Biała olbrzymka

Dramat sensacyjny w 4-ch aktach w wykonaniu artystów duńskich. W roli głównej słynny

HARRISON.

NAD PROGRAM: BIEDNY MILJONER

Znakomita komedia w 2-ch aktach, z serji „Nordisk“.

Anons: Znakomita artystka warszawska **Mia Mara** wkrótce ukaże się w wielkim, wspaniałym dramacie wschodnim „Róża Haremu“.

Orkiestra koncertowa pod kierunkiem AL. SALZBERGA. — — — Bufet cukierniczy przy teatrze.

Dla dzieci wejście wzbronione — — — Ceny miejsce zwykłe, — — — Szczegóły w afiszach i programach.

Pierwszorządna Chrześcijańska Pracownia GORSETÓW

„JÓZEFY“

Nagrodzona Medalem CZĘSTOCHOWA ul. P. Marji 46: róg Szkolnej Nr. 1. gorsety kroj paryskich i wiedeńskich higieniczne i do wyrobiania figury szelki do prostego trzymania biustonosze, pasy i t. d. Pranie, reperacje i przerażanie. — Ceny umiarkowane. 174—

ŚWIERZBĘ

nawet zadawnioną i z bolesnymi strupami przyszcze, męczące swędzenie leczy radykalnie, bezwonny „Krem od świerzby“ wyrobu apteki Ed. Lipińskiego. Warszawa — Mokotów. Sprzedaż w aptekach i składach aptecz. Częstochowskich i ekolicznych. 0134

Stanisław Gawroński

P. Adwokat. rzyśięgł. Częstochowa, ul. Jasna 41 (d. F. Buchacza) m. 3. Przyjmuje w poniedziałki i piątki w godzinach rannych i od 1-jej do 4-jej. 470—

LEKARZ-DENTYSTA Artur Broniatowski

w Częstochowie ul. Panny Marji № 8. Leczenie, plomby, wyjmowanie zębów bez bólu. Laboratorium zębów sztucznych. Przyjmuje od 9-1 i 3-7 wiecz. Ceny bardzo przystępne.

LEKARZ-DENTYSTA Michał Grejniec

ul. Panny Marji № 10. Wyjmowanie zębów bez bólu. Plomby od Mk. 5— Zęby sztuczne od Mk. 10.— Korony od Mk. 30. Laboratorium zębów sztucznych. codz. od 9-1 i 3-7 wieczorem.

DOKTOR Paweł Broniatowski

w CZĘSTOCHOWIE ul. Panny Marji № 21. Choroby skórne weneryczne i dróg moczowych. Ordynuje: od 9—12 rano i od 4—7 p.p. Panie od 12—1 po południu. 807—

Stanisław Rumszewicz

adwokat przysięgły w Częstochowie ul. Piękna № 7 parter front (obok sądu) pokoju 1-go okręgu. Przyjmuje od 9-jej do 9 i pół rano i od 2-jej do 5-jej po południu.

Mebel, stoly, krzesła, szafy kredens, łóżka i materace tanio wyprzedaje. Ulica Panny Marji 12. 554—

Pokój umeblowany z elektrycznością osobnym wejściem ul. Panny Marji 42 m. 3 sobażyć można o godz. 3. 567—

Hurtowa i detaliczna sprzedaż zapałek Mszczonowskich Stradomska 6. Kantor. 546

Nauczycielka szkoły średniej: specjalność niemiecki i arytmetyka, poszukuje kondygoji na wieś na wakacje. Wiad. w Gołcu. 529—

Zgubiono kwit lombardu kasy Pożyc. Oszczęd. Nr. 37828 549—

Zakład Stolarsko Modelarski Jana Pawłowskiego w Częstochowie ulica Zielona Nr. 31 przyjmuje roboty modelarskie

Poszukuje się pokojową do większego domu ze świadectwami Wiad. w Adm; Gońca 574—

Zgubiono kwit lombardu kasy Pożyc. — Oszczęd. Nr. 29171 577—

Zgubiono kwit lombardu kasy Pożyc. — Oszczęd. Nr. 13831 578—

Maturzystka poszukuje kondygoji Wiad. w Gołcu. 566—

Pokój do wynajęcia umeblowany frontowy z osobnym wejściem elektrycznym oświetleniem może być z oświadczeniem utrzymaniem Kocińskiego 13 m. 8 523—

Dn. 3 | VI 1918 r. zawiadomiono o spaleniu 15 sztuk czek członkowskich kasy Pożyc. Oszczęd. Nr. 5655 i 7797. 571—

Skradziono kwit na 200 rubli z mieszkania Marii Chruszowskiej ul. 8-tej Barbary 8 wystawiony przez Rudolfa Tatarczuka 564—

Sprzedam 20 mórg ziemi, zabudowania gospodarskie, inwentarz i sklep spożywczy. Mykanów pow. Noworadomski Mikołaj Kuźnicki 538—

Córka obywatela ziemskiego, lat 22, przystojna, wykształcona i muzykalna, z majątkiem, szuka z powodu braku znajomości męża. Panowie inteligentni i wykształceni raczą swe oferty (nie anonimy) wraz z fotogr. przelać do Eksp. Dzien. Pozn. pod Nr. 4114. (agronomi mają pierwszeństwo).

Kupię bryczkę lekką jednokonną. Wiadomości w Gołcu 575—

Zginął paszport niem. wydany na imię Waleriego Piłsińskiego 572—

Przy Stowarzyszeniu Rzemieślniczo-Przemysłowym ul. Panny Marji 9 został otwarty bazar: kupno i sprzedaż mebli i różnych rzeczy. Przyjmuje się w komis do sprzedania różne rzeczy. 0159—

Futro damskie dobre kupię. Adres w Gołcu 555—

Pierwszy w Częstochowie chrześcijański skład, kupuje i sprzedaje różnego rodzaju mebla, pianina, maszyny do szycia i t. p. po cenach umiarkowanych, oraz poleca całkowite umeblowanie, sypialni, stołowych, i t. p. ul. Panny Marji 73, obok parku. 416—

Ubrania nowe 2 taraz sprzedam wiad. w Gołcu 581—